

**Streszczenie pracy**  
**„Urbanocen – kulturowe rozszerzenie propozycji antropocenu”**  
**autorstwa Franciszka Chwałczyka**

We wstępie nakreślony zostaje kontekst tej teoretycznej pracy oraz postawione są cele (główne i szczegółowe): to przede wszystkim uwzględnienie przestrzennego wymiaru antropocenu, wskazanie miejskiego źródła antropocenu – a więc ukazanie go jako urbanocen – oraz wypracowanie adekwatnej ontoepistemologii urbanocenu.

W rozdziale pierwszym przedstawiony zostaje antropocen, niektóre alternatywne jego nazwy i ujęcia (inne „-ceny”) oraz stosowane w pracy metody i podejścia (zaangażowany pluralizm, wyobraźnia ontologiczna, świecka teologia negatywna). Skonstruowane zostają tam również podstawowe elementy ontoepistemologii urbanocenu: sieci, sfery, skale, porażenia i przedłużenia (pokazane na historycznych przykładach miejskich).

Na rozdział drugi składa się przede wszystkim dyskusja z kapitałowcem, planetarną urbanizacją i miejskimi „-cenami” (metropocen, astycen, urbanocen w ujęciu *Santa Fe Institute*). Za główny przykład służy tu historyczny miejski metabolizm energii i żywności oraz model relacji dawnych miast z otaczającym je środowiskiem. Drugi rozdział kończy się omówieniem i przyjęciem koncepcji infrastruktury jako głównego filaru ontoepistemologii urbanocenu oraz użyciem jej do zinterpretowania czasu jako infrastruktury miejskiej (na podstawie przywoływanych badań).

W rozdziale trzecim rozwijane są kategorie porządku i nieporządku a kultura zostaje ujęta jako porządkowanie (z podstawą m.in. w przetwarzaniu predykcyjnym) oraz wskazana jako organizator środowisk (silnie związany z wnętrzami i zewnętrznymi przestrzeni miejskiej) i proces stojący u podstaw urbanocenu. Zostaje też podjęty dialog z entropoceniem i negantropoceniem a jako drugi filar ontoepistemologii urbanocenu proponowane są praktyki.

Rozdział czwarty traktuje o poznawczym wymiarze urbanocenu. Z jednej strony wskazuje się tam miasta jako wytwórnie wiedzy i środowiska poznania (dzięki jego rozpraszaniu) używając przykładów historycznych: centrów kalkulacji jak XVII-wieczny Amsterdam czy różnych miejskich instytucji-miejsc. Z drugiej strony proponuje się tam rozszerzenia jako trzeci filar ontoepistemologii urbanocenu oraz wskazuje się poznawcze uwikłanie agentów w miejskie środowiska i infrastruktury (jak np. ta samochodowa) – uwikłanie wynikające z plastyczności tychże infrastruktur.

Zakończenie zdaje sprawę z realizacji celów oraz zawiera wypracowaną koncepcję urbanocenu ujętą w skrótowej i syntetycznej formie.